BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) Davranış Kuralları

Revizyon Tarihi: 19 Eylül 2026

1. Amaç

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) Sekretaryası, herkesin kapsayıcı, saygılı, sağlıklı ve güvenli bir ortamda katılım sağlayabildiği ve tüm katılımcılara adil ve insan onuruna yakışır biçimde davranıldığı etkinlikler düzenlemeyi taahhüt eder.

2. Uygulama Alanı

Davranış Kuralları; nerede gerçekleştirildiğine bakılmaksızın, UNFCCC tarafından tamamen veya kısmen düzenlenen, ev sahipliği yapılan ya da desteklenen toplantılar, konferanslar, resepsiyonlar, bilimsel ve teknik etkinlikler, uzman toplantıları, çalıştaylar, sergiler, yan etkinlikler ve diğer tüm organizasyonlar dâhil olmak üzere bütün UNFCCC etkinlikleri için geçerlidir.

Ayrıca, UNFCCC tarafından düzenlenip düzenlenmediğine, ev sahipliği yapılıp yapılmadığına veya desteklenip desteklenmediğine bakılmaksızın, UNFCCC yerleşkelerinde gerçekleştirilen her türlü etkinlik ve toplantı da bu kuralların kapsamındadır.

Davranış Kuralları, UNFCCC etkinliklerine fiziksel olarak veya internet üzerinden katılan ya da etkinliklerin hazırlık aşamasında veya etkinlik sürecinin herhangi bir aşamasında görev yapan tüm kişiler için geçerlidir. Katılımcılar, UNFCCC etkinliklerine katılmakla veya herhangi bir sıfatla görev almakla bu Davranış Kurallarına uymayı kabul etmiş sayılır.

Davranış Kuralları; ilgili diğer politika[1], düzenleme, kural ve mevzuatı tamamlayıcı niteliktedir ve bunların uygulanmasını etkilemez. Bu kapsamda, etkinliğin gerçekleştirildiği alanlarda geçerli mevzuat ile ev sahibi ülke anlaşmaları da geçerliliğini korur. Katılımcılar, yerel kanun ve düzenlemelere uymakla yükümlüdür.

UNFCCC, Davranış Kurallarını adil ve ayrımcılık yapmaksızın uygulamayı taahhüt eder.

3. Temel İlkeler

UNFCCC; temel insan haklarını, insan onurunu ve bireyin değerini korumayı ve etkinliklere katılan herkesin eşit insan haklarına sahip olduğu ilkesini gözetmeyi taahhüt eder.

UNFCCC etkinlikleri, en yüksek etik ve mesleki standartlar doğrultusunda yürütülür. Tüm katılımcılardan dürüstlük ve saygı çerçevesinde hareket etmeleri beklenir.

4. Davranış Kurallarının Kapsamı

Katılımcılar aşağıdaki kurallara uymakla yükümlüdür:

- Diğer tüm katılımcılara saygılı ve insan onuruna uygun biçimde davranmak. Cinsel taciz dâhil her türlü taciz yasaktır (bkz. “Cinsel Taciz Dâhil Her Türlü Tacizin Yasaklanması” bölümü).

- İlgili sağlık protokolleri dâhil olmak üzere etkinlik kapsamında geçerli tüm kural ve prosedürlere uymak.

- UNFCCC etkinlik alanlarındaki tesislerin kullanımı, alanlara erişim ve alan içerisindeki davranışlara ilişkin olarak Birleşmiş Milletler yetkilileri ve güvenlik personeli tarafından resmî görevleri kapsamında verilen talimatlara uymak ve iş birliği yapmak.

- Birleşmiş Milletlerin ve üye devletlerin bayraklarına, isim levhalarına ve resmen tanınan tüm sembollerine saygı göstermek.

- Fotoğraf çekimi ile ses ve görüntü kaydı işlemlerini yalnızca ilgili özel yönergeler[2] doğrultusunda gerçekleştirmek.

- UNFCCC etkinlik alanlarını izinsiz gösteriler amacıyla kullanmamak.

Bu kurallara aykırı her türlü davranış yasaktır.

5. Sorumluluk ve Hesap Verebilirlik

Sözleşme Tarafları ve gözlemci kuruluşlar; temsilcilerinin, yüklenicilerinin ve diğer destek personelinin davranışlarından sorumludur.

Davranış Kurallarına aykırı herhangi bir davranış, ilgili kişi veya kişilerin ve/veya ilgili Tarafın ya da gözlemci kuruluşun mevcut veya gelecekteki UNFCCC etkinliklerine katılımını ya da sözleşmesel ilişkilerini etkileyebilir.

UNFCCC İcra Sekreteri, Davranış Kurallarının uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli her türlü tedbiri alma yetkisine sahiptir.

Bu kapsamda alınabilecek tedbirler, bunlarla sınırlı olmamak üzere, şunları içerebilir:

- Olayın gerçeklerini ortaya koymaya yönelik inceleme gerçekleştirilmesi.

- İlgili kişi veya kişilerden kurallara aykırı davranışlarını derhâl sonlandırmalarının talep edilmesi.

- İlgili kişi veya kişilerin UNFCCC etkinliğine erişimlerinin askıya alınması veya tamamen sonlandırılması. Taraf temsilcileri söz konusu olduğunda, uygun görülen durumlarda heyet başkanıyla istişare edilmesi.

- Gözlemci kuruluşun etkinliğe kabul statüsünün yeniden değerlendirilmesi.

- Şikâyetin, ilgili kişi veya kişiler üzerinde yetkisi bulunan soruşturma ya da disiplin makamlarına iletilmesi.

- Gerekli takip işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla ilgili kişi veya kişilerin işverenine ya da yetkili kuruluşuna rapor sunulması.

Bunlara ek olarak, UNFCCC personeli ve diğer Birleşmiş Milletler kuruluşlarının personeli, kendileri için geçerli düzenleme, kural ve prosedürlere tabidir.

UNFCCC Sekretaryası, yürürlükteki düzenlemeleri, kuralları ve politikaları doğrultusunda gerekli tedbirleri alacaktır.

6. Cinsel Taciz Dâhil Her Türlü Tacizin Yasaklanması

6.1. Yasaklanan Davranışlar

Taciz, başka bir kişinin rahatsız olmasına veya aşağılanmış hissetmesine yol açabilecek ya da bu şekilde algılanabilecek, uygunsuz veya istenmeyen her türlü davranıştır.

UNFCCC etkinliklerinde; cinsiyet, cinsiyet kimliği ve ifadesi, cinsel yönelim, fiziksel yeterlilik, fiziksel görünüm, etnik köken, ırk, milliyet, siyasi aidiyet, yaş, din veya başka herhangi bir nedene dayalı her türlü taciz yasaktır.

Cinsel taciz, yasaklanan davranışların özel bir türüdür.

Cinsel taciz; cinsel nitelikte olan ve karşı tarafta rahatsızlık veya aşağılanma duygusu yaratması makul olarak beklenebilecek ya da bu şekilde algılanabilecek her türlü istenmeyen davranıştır.

Cinsel taciz; yazılı ve elektronik iletişim dâhil olmak üzere sözlü, sözsüz veya fiziksel davranışları kapsayabilir ve aynı ya da farklı cinsiyetlerden kişiler arasında meydana gelebilir.

Cinsel taciz örnekleri, bunlarla sınırlı olmamak üzere, şunlardır:

- Bir kişinin cinsel yönelimi veya cinsiyet kimliği hakkında aşağılayıcı ya da küçük düşürücü yorumlarda bulunmak.

- Cinsiyet veya cinsellikle ilgili aşağılayıcı hitaplar ya da hakaret içeren ifadeler kullanmak.

- Bir kişinin görünümü, kıyafeti veya vücut bölümleri hakkında cinsel içerikli yorumlar yapmak.

- Bir kişinin cinselliğini değerlendirmek veya derecelendirmek.

- Bir kişiye ısrarla buluşma teklifinde bulunmak veya cinsel ilişki talep etmek.

- Cinsel çağrışım içeren biçimde bakmak veya gözlerini dikmek.

- Çimdikleme, dokunma, okşama, sürtünme veya kasıtlı olarak fiziksel temasta bulunma dâhil istenmeyen temaslarda bulunmak.

- Kalça hareketleri gibi cinsel içerikli uygunsuz davranışlarda bulunmak.

- Cinsel içerikli veya müstehcen şakalar yapmak ve söylemlerde bulunmak.

- Herhangi bir iletişim kanalı üzerinden cinsel çağrışım içeren mesajlar göndermek.

- Herhangi bir formatta cinsel açıdan uygunsuz görseller veya videolar paylaşmak ya da sergilemek.

- Tecavüz dâhil olmak üzere cinsel saldırı girişiminde bulunmak veya cinsel saldırı gerçekleştirmek.

6.2. Şikâyet Süreci

Bir UNFCCC etkinliğinde tacize uğradığını düşünen her katılımcı, durumu bildirebilir.

Bu tür bir tacize tanık olan katılımcıların ise olayı derhâl bildirmeleri beklenir.

Bildirimler, UNFCCC tarafından her etkinlik için ayrıca duyurulacak yetkili birimlere veya e-posta adreslerine yapılabilir.

Şikâyette bulunan kişi, bildiriminin durumu hakkında bilgilendirilecektir.

Tacize uğradığı iddia edilen kişi, geçerli hukuki çerçeveyi dikkate alarak yerel kolluk kuvvetleri gibi diğer yetkili makamlardan da yardım talep edebilir.

Hiçbir katılımcı, yasaklanan davranışlara ilişkin bilerek yanlış veya yanıltıcı iddialarda bulunmamalıdır.

6.3. Misillemenin Yasaklanması

Şikâyette bulunan veya bir şikâyeti desteklemek amacıyla bilgi sağlayan katılımcılara yönelik tehdit, yıldırma veya herhangi bir misilleme davranışı yasaktır.

UNFCCC, yürürlükteki düzenlemeleri, kuralları ve politikaları doğrultusunda misillemeleri önlemek ve bunlara karşı gerekli müdahalelerde bulunmak amacıyla uygun tedbirleri alacaktır.

Dipnotlar ve İlgili Belgeler

[1] İlgili politikalar, bunlarla sınırlı olmamak üzere, aşağıdaki belgeleri kapsamaktadır:

1. Birleşmiş Milletler Güvenlik Görevlilerinin Yetkilerine İlişkin BM İdari Talimatı:

https://unfccc.int/documents/307228

2. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi oturumları ile diğer toplantı ve çalıştaylarda katılımcıların kamera ve ses/görüntü kayıt cihazlarını kullanmasına ilişkin kurallar:

https://unfccc.int/documents/38827

3. UNFCCC konferanslarında medya faaliyetleri, tanıtım materyallerinin dağıtımı ve BM ambleminin kullanımına ilişkin BM Güvenlik Yönergeleri:

https://unfccc.int/documents/39680

4. Sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin UNFCCC organlarının toplantılarına katılımına ilişkin yönergeler:

https://unfccc.int/documents/63809

[2] Kamera ile ses ve görüntü kayıt cihazlarının kullanımına ilişkin yönergeler için 1 numaralı dipnota bakınız.

İlgili belge: https://unfccc.int/documents/39680